

Parlamentul
Republicii Moldova

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

LNO 08/02-68

4 iulie 2023

**Biroul permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă *Proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018.*

Anexă:

- proiectul de lege;
- nota informativă.

Digitally signed by Nicolaescu-Onofrei Lili
Date: 2023.07.04 15:21:01 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputați în Parlament:

Liliana Nicolaescu-Onofrei

Marcela Adam

Digitally signed by Adam Marcela
Date: 2023.07.04 16:36:28 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>218</u>		
"04"	<u>07</u>	<u>2023</u>
Ora		

LEGE
pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al
Republicii Moldova nr.174/2018

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul serviciilor media audiovizuale nr.174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.462–466, art.766), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La art. 1 [*Noțiuni principale*]:

definiția cuvântului „dezinformare” va avea următorul cuprins:

„*dezinformare* - răspândire intenționată a informațiilor al căror caracter fals sau înșelător poate fi verificat, create pentru a dăuna securității naționale”.

2. La art. 4 [*Programele audiovizuale locale*]:

la alineatul (4), cuvântul „proprii” se exclude;

3. La art. 15 [*Protecția minorilor*]:

alineatul (7) se completează la final cu cuvintele: „ sau în intervalul orar stabilit conform clasificării programelor audiovizuale.”

4. La art. 25 [*Licența de emisie*]:

articolul se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Pe durata valabilității licenței de emisie, furnizorul de servicii media poate solicita suspendarea licenței de emisie pentru o perioadă ce nu va depăși 6

luni, cu excepția furnizorilor de servicii media care utilizează sloturi din multiplex și/sau frecvențe radio, în cazul cărora termenul de suspendare nu poate depăși 3 luni.”

5. La articolul 25¹ [*Utilizarea sloturilor din multiplex și/sau a frecvențelor radio pentru difuzarea serviciilor media audiovizuale*]:

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

”Serviciilor media audiovizuale ale furnizorului public național de servicii media Compania „Teleradio-Moldova” li se asigură posibilitatea includerii fără concurs în multiplexul cu acoperire națională cu acces necondiționat. Cheltuielile de transmisiune a serviciilor media audiovizuale incluse în multiplex se acoperă de către furnizorul public național de servicii media.”

alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„Furnizorul de servicii media poate solicita Consiliului Audiovizualului suspendarea difuzării serviciului media audiovizual prin intermediul multiplexului și/sau frecvenței radio pe o perioadă ce nu va depăși 3 luni. În cazul în care furnizorul de servicii media nu începe difuzarea prin intermediul multiplexului și/sau frecvenței radio în termen de 10 zile din data expirării termenului de suspendare, Consiliul Audiovizualului poate revoca dreptul furnizorului de servicii media de a utiliza slotul din multiplex și/sau frecvența radio.”;

6. La art. 29 [*Limitarea cotei de audiență*]

la alineatul (4) numărul „35” se substituie cu numărul „25”.

7. La art. 63 [*Cerințe generale privind comunicările comerciale audiovizuale*]

alineatul (6) se expune în următoarea redacție:

„(6) Furnizorii de servicii media au obligația de a uniformiza nivelul sunetului între comunicările comerciale audiovizuale, între programele audiovizuale, între comunicările comerciale audiovizuale și programele audiovizuale.”

8. La art. 78 [*Incompatibilitățile funcției de membru al Consiliului Audiovizualului*]

la alineatul (1), după sintagma „cu excepția celor didactice și științifice,” se completează cu sintagma „de cercetare, de instruire și de creație”.

9. La art. 80 [*Organizarea și funcționarea Consiliului Audiovizualului*]

alineatul (7), după cuvântul „Deciziile” se completează cu sintagma „de eliberare a licenței de emisie și cele”.

alineatul (8), după cuvintele „web oficială a acestuia” se completează cu sintagma „ , iar cele de eliberare a licenței de emisie și cu caracter normativ se publică”

10. La art. 83 [*Activitatea de supraveghere și control*]:

alineatul (5), după cuvintele „se examinează în ședință publică” se completează cu sintagma „în cel mult 120 de zile de la inițierea controlului”.

Alineatul (5) se completează cu o nouă propoziție „Termenul respectiv poate fi prelungit cu cel mult 60 de zile.”

11. Art. 84 alineatul (15) va avea următorul cuprins:

„(15) Deciziile Consiliului Audiovizualului pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ în instanța de judecată, fără respectarea procedurii prealabile.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea Codului serviciilor media
audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de lege are drept obiectiv modificarea *Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova* cu unele prevederi ce ar permite o mai bună aplicare a normelor privind combaterea dezinformării, protecția minorilor, funcționarea Consiliului Audiovizualului, limitarea cotei de audiență privind poziția dominantă în formarea opiniei publice ș.a

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Printre principalele prevederi ale proiectului se numără următoarele:

1. La art. 1 [Noțiuni principale]:

„dezinformare - răspândire a informațiilor al căror caracter fals sau înșelător poate fi verificat, create pentru a dăuna securității naționale”.

Conceptul de *dezinformare* este aplicabil în raport cu activitatea de răspândire a informațiilor false de natură să prejudicieze interesele întregii societăți, legate de dreptul la informare corectă, iar utilizarea instrumentului dezinformării afectează nu interesele unei persoane, ci interesele naționale. Cu referire la răspândirea de informații false care afectează o persoană, sunt aplicabile prevederile art. 70 al Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008.)

2. La art. 4 [Programele audiovizuale locale]:

la alineatul (4), cuvântul „proprie” se exclude;

Dat fiind faptul că alineatul (3) al articolului prevede cotele de producție a programelor locale, este necesară ajustarea alineatului (4).

3. La art. 15 [Protecția minorilor]:

alineatul (7) se completează la final cu cuvintele „ sau în intervalul orar stabilit conform clasificării programelor audiovizuale”.

Conform alin. (6), sunt interzise toate programele care sunt susceptibile de a afecta dezvoltarea fizică, mintală sau morală a minorilor, în special a celor ce conțin scene de pornografie sau de violență nejustificată, iar prin alin. (7) legiuitorul a prevăzut că acestea pot fi difuzate doar printr-un sistem de acces condiționat. În varianta actuală, în cazul unor filme care conțin scene de violență, rezultă că acestea ar putea fi difuzate doar printr-un sistem cu acces condiționat, indiferent de ora difuzării.)

4. La art. 25 [*Licența de emisie*]

articolul se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Pe durata valabilității licenței de emisie, furnizorul de servicii media poate solicita suspendarea licenței de emisie pentru o perioadă ce nu va depăși 6 luni, cu excepția furnizorilor de servicii media care utilizează sloturi din multiplex și/sau frecvențe radio, în cazul cărora termenul de suspendare nu poate depăși 3 luni.”

Ținând cont de faptul că pentru furnizorii de servicii media care utilizează resurse limitate ale statului este prevăzută posibilitatea suspendării difuzării serviciului pentru 3 luni, considerăm necesară instituirea unui termen și pentru ceilalți furnizori, care difuzează doar prin intermediul distribuitorilor sau prin rețeaua internet. Termenul extins de 6 luni rezultă din faptul că aceștia nu utilizează resurse limitate ale statului, nu sunt aduse prejudicii financiare, respectiv poate fi admisă o suspendare pentru un termen mai lung.

5. La articolul 25¹ [*Utilizarea sloturilor din multiplex și/sau a frecvențelor radio pentru difuzarea serviciilor media audiovizuale*]:

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

”Serviciilor media audiovizuale ale furnizorului public național de servicii media Compania „Teleradio-Moldova” li se asigură posibilitatea includerii fără concurs în multiplexul cu acoperire națională cu acces necondiționat. Cheltuielile de transmisiune a serviciilor media audiovizuale incluse în multiplex se acoperă de către furnizorul public național de servicii media.”

Se precizează că posibilitatea includerii fără concurs în multiplexul cu acoperire națională cu acces necondiționat se acordă doar serviciilor media audiovizuale ale furnizorului public național de servicii media.

alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„Furnizorul de servicii media poate solicita Consiliului Audiovizualului suspendarea difuzării serviciului media audiovizual prin intermediul multiplexului și/sau frecvenței radio pe o perioadă ce nu va depăși 3 luni. În cazul în care furnizorul de servicii media nu începe difuzarea prin intermediul multiplexului și/sau frecvenței radio în termen de 10 zile din data expirării termenului de suspendare, Consiliul Audiovizualului poate revoca dreptul furnizorului de servicii media de a utiliza slotul din multiplex și/sau frecvența radio.”;

Modificările sunt necesare pentru a preciza că suspendarea prevăzută de prezenta normă legală se referă exclusiv la utilizarea sloturilor de multiplex și a frecvențelor radio, fiind vorba despre resurse limitate ce aparțin statului. De asemenea, analogic sloturilor de multiplex, Consiliul este competent să retragă dreptul de utilizare a frecvențelor radio în cazul în care acestea nu sunt utilizate.

6. La art. 29 [*Limitarea cotei de audiență*]
la alineatul (4) numărul „35” se substituie cu numărul „25”.

Modificarea propusă este o măsură imperios necesară pentru limitarea cotei privind poziția dominantă în formarea opiniei publice de la 35% la 25%, acțiune inclusă la p. 5.2. în Planul măsurilor pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (dezagregare), aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană.

7. La art. 63 [*Limitarea cotei de audiență*]
alineatul (6) se expune în următoarea redacție: „(6) Furnizorii de servicii media au obligația de a uniformiza nivelul sunetului între comunicările comerciale audiovizuale, între programele audiovizuale, între comunicările comerciale audiovizuale și programele audiovizuale.”

Necesitatea efectuării modificării rezultă din experiența acumulată de CA în rezultatul monitorizării respectării obligației uniformizării sunetului în difuzarea conținuturilor audiovizuale de furnizori. Redacția actuală este una care lasă loc de interpretare, fiind de natură să admită diferențe, în unele cazuri substanțiale, de nivel al sunetului între programele audiovizuale sau între comunicările comerciale. Pentru a asigura aplicarea normei legale și a exclude interpretarea echivocă a acesteia, se propune specificarea expresă a inadmisibilității existenței diferențelor de nivel al sunetului atât între comunicările comerciale audiovizuale și programele audiovizuale, cât și între programele audiovizuale, precum și între comunicările comerciale.

8. La art. 78 [Incompatibilitățile funcției de membru al Consiliului Audiovizualului]

la alineatul (1), după sintagma „cu excepția celor didactice și științifice,” se completează cu sintagma „de cercetare, de instruire și de creație”.

Legislația națională prevede posibilitatea realizării de funcționarii publici (inclusiv cu funcții de demnitate publică) a activității de creație (de ex: art. 40 alin. (2) lit. a) al Legii nr.170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, art. 19 alin. (5) al Legii nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova etc.). Din acest considerent este judicioasă includerea acestui drept și în raport cu activitatea membrilor Consiliului Audiovizualului.

9. Art. 80 [Organizarea și funcționarea Consiliului Audiovizualului]

alineatul (7), după cuvântul „Deciziile” se completează cu sintagma „de eliberare a licenței de emisie și cele”.

alineatul (8), după cuvintele „web oficială a acestuia” se completează cu sintagma „iar cele de eliberare a licenței de emisie și cu caracter normativ se publică”

Conform prevederilor Legii nr. 100/2017 este obligatorie publicarea în Monitorul Oficial doar a actelor normative, cele cu caracter individual se aduc la cunoștința persoanei vizate fără să fie necesară publicarea acestora. Totodată, cu referire la deciziile de eliberare a licențelor, publicarea acestora în MO este condiționată de prevederile art. 25 alin. (2) al Codului serviciilor media audiovizuale.

10. Art. 83 [Activitatea de supraveghere și control]

alineatul (5), după cuvintele „se examinează în ședință publică” se completează cu sintagma „în cel mult 120 de zile de la inițierea controlului”.

Alineatul (5) se completează cu o nouă propoziție „Termenul respectiv poate fi prelungit cu cel mult 60 de zile.”

Conform Codului electoral perioada electorală constituie 120 de zile. În această perioadă Consiliul Audiovizualului urmează să realizeze controlul modului de reflectare a campaniei electorale de serviciile media. Ținând cont de faptul că în cazul altor tipuri de control sunt prevăzute termene de realizare a acestora, pentru a evita interpretări diferite, considerăm oportună stabilirea unor termene exacte privind realizarea controlului din oficiu. Termenul de 120 de zile rezultă în special din prevederile Codului electoral și din faptul că procedura din oficiu poate fi dispusă față de toți furnizorii de servicii media,

respectiv dat fiind volumul mare de lucru, este necesar un termen corespunzător și posibilitatea prelungirii acestuia. Este de menționat că în perioada controlului activitatea furnizorului nu este afectată, deoarece monitorizarea are loc la sediul Consiliului Audiovizualului, cu întocmirea unui raport de monitorizare.

11. Art. 84 alineatul (15) va avea următorul cuprins:

„(15) Deciziile Consiliului Audiovizualului pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ în instanța de judecată, fără respectarea procedurii prealabile.”

Actualmente, alin.(15) are următorul cuprins: *„Decizia Consiliului Audiovizualului privind aplicarea sancțiunii este motivată, devenind executorie de la data publicării. Deciziile Consiliului Audiovizualului privind aplicarea sancțiunii pot fi atacate în instanța de judecată de către furnizorul de servicii media sancționat sau de către distribuitorul de servicii media sancționat, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile”.*

Astfel, prima propoziție ce se referă la motivare se dublează cu art. 83 alin.(9) –(12) CSMA potrivit cărora:

„(9) *Deciziile adoptate de către Consiliul Audiovizualului, în condițiile alin.(3), sînt constituite din partea descriptivă, motivarea și dispozitivul.*

(10) *Partea descriptivă se referă la temeiurile de fapt și de drept în baza cărora a fost efectuat controlul, precum și la pretențiile și argumentele în apărare, invocate de subiecții interesați, rezultatele controlului efectuat de către Consiliul Audiovizualului, alte circumstanțe importante.*

(11) *În motivare se indică încălcările depistate în urma efectuării controlului sau lipsa acestora, argumentele și probele pe care se întemeiază concluziile privind rezultatele controlului, precum și prevederile legale de care s-a condus Consiliul Audiovizualului.*

(12) *Dispozitivul deciziei cuprinde concluzia Consiliului Audiovizualului privind admiterea sau respingerea integrală ori parțială a sesizării sau a petiției, sancțiunea aplicată, măsurile ce obligă subiecții interesați la o acțiune sau inacțiune, calea și termenul de atac al deciziei, termenul de executare și măsurile necesare pentru asigurarea executării deciziei.”* Plus Codul administrativ prevede obligarea motivării actelor administrative individuale în special cele defavorabile.

Cu referire la caracterul executoriu din momentul publicării – norma cum e formulată acum nu e clar unde urmează să fie publicată decizia pentru a fi executorie. Plus art. 80 alin.(7) prevede că celelalte decizii decât normative sunt obligatorii de la data indicată în decizie. Totodată, considerăm că deciziile cu caracter individual cu excepția celor de acordare a licențelor de emisie nu urmează să fie publicate în Monitorul Oficial.

Cu referire la a 2-a propoziție, la fel în redacția actuală se lasă loc de interpretări/lacune. Și anume în cazul în care o decizie nu prevede sancțiune, dar prevede respingerea unei

petiții. Norma prezentă prevede expres subiecții adresării în instanță și anume distribuitori și furnizori sancționați, excluzând alți participanți la procedura administrativă cum ar fi petiționari.

Respectiv, conform Codului administrativ, toate deciziile pot fi contestate în instanță, nu doar cele care prevăd aplicarea sancțiunilor, de către orice participant la procedura administrativă.

3. Fundamentarea economico-financiară

La etapa implementării soluțiilor legislative propuse prin prezentul proiect de lege, nu vor fi necesare alocări de mijloace financiare de la bugetul de stat.

4. Impactul proiectului

Modificările propuse vor contribui la eficientizarea activității autorității de reglementare în domeniul audiovizualului, precum și la limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții publice și deci, implicit, la implementarea măsurilor de dezoligarhizare.

5. Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate după adoptare

Proiectul nu impune modificarea altor legi. Consiliul Audiovizualului va asigura conformitatea actelor normative subiacente prevederilor prezentei legi.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul este înregistrat în Parlament cu titlu de inițiativă a unui grup de deputați, urmând a fi supus avizării și consultărilor publice în conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului și Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Sinteza obiecțiilor și propunerilor recepționate în procesul de avizare și consultare publică vor fi integrate în prezenta notă informativă la etapa de finalizare a acestora.

Digitally signed by Nicolaescu-Onofrei Liliana
Date: 2023.07.04 15:22:06 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament

Liliana Nicolaescu-Onofrei